

Concursul republican al proiectelor de cercetare și dezvoltare: bilanțuri

Vera OSOIANU, director adjunct
 Biblioteca Națională a Republicii Moldova
 National Library of the Republic of Moldova
 str. 31 August 1989, nr. 78-A, Chișinău, MD-2012 Republica Moldova
 tel.: +37322.240443, fax: +37322.221475
 e-mail: vera.osoianu@bnrm.md

Tema prioritară în activitatea bibliotecilor publice din Republica Moldova în anul 2014 a fost relația comunitate – bibliotecă, însăși esența activității acestora. Tot ce face o bibliotecă publică este pentru comunitate și se realizează împreună cu comunitatea. Însă vine un timp când lucrurile trebuie privite din altă perspectivă. Concursul Republican al Proiectelor de Cercetare și Dezvoltare a fost conceput în scopul punerii la punct a activității de cercetare, dezvoltare și inovare, dar a oferit și o platformă ideală de diseminare a realizărilor obținute pe parcursul anului 2014 – anul relansării și reafirmării bibliotecii publice drept centru comunitar.

Practica bibliotecară se bazează pe folosirea în comun a resurselor, ideilor, inovațiilor, experiențelor. Atât timp cât acestea nu sunt promovate, ele reprezintă un capital pierdut. Promovarea insuficientă a bibliotecii, a activității, a profesiei este veriga slabă a bibliotecii publice, specifică bibliotecilor la nivel internațional. În acest sens Simpozionul Științific Anul Bibliologic, după 24 de ediții, a devenit mai mult decât o platformă de diseminare a ideilor, inovațiilor și experiențelor, a devenit un brand care unește comunitatea bibliotecară și la constituirea căruia comunitatea bibliotecară a muncit împreună. Marele regret al membrilor juriului a fost numărul infim de participanți. Doar 16 dosare reprezintă un număr prea mic pentru comunitatea bibliotecarilor din bibliotecile publice, care numără peste 2.400 de bibliotecari. Juriul a mai semnalat, în repetate cazuri, lipsa suportului bibliografic, foarte important într-un proiect de cercetare, și modalitatea de prezentare a materialului. Dat fiind numărul mic de lucrări, juriul a folosit, în procesul de evaluare a lucrărilor, metoda excluderii, suplimentată în cazurile discutabile de criteriile de evaluare anunțate, la acestea adăugându-se și modalitatea de prezentare a proiectului.

În lucrările prezentate la concurs se conturează foarte bine noul concept de bibliotecă publică, potrivit căruia biblioteca de azi înseamnă mai mult decât cărți, dar, spre onoarea noastră, cartea ocupă încă un loc bine definit. Studiile recente demonstrează că utilizatorii sunt atrași la bibliotecă (în ordinea priorităților) de: cărți și alte resurse de informare, spații liniștite, sigure și bine organizate, resurse pentru cercetare, programe pentru tineri, asistența unui bibliotecar, internet, tehnologii de informare și comunicare. Biblioteca de azi înseamnă și cursuri, lecții, cluburi ale cărții și alte interese, un loc liniștit pentru a lucra și a explora, și, bineînțeles, bibliotecari profesioniști, gata de ajutor.

Sinteza lucrărilor prezentate la concurs demonstrează că activitatea bibliotecilor se încadrează în sferele cheie de implicare eficientă a bibliotecii în favoarea comunității:

- diminuarea (în viitor chiar lichidarea) inegalității digitale,

7 APRILIE 2015
 ORA 10⁰⁰

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
 BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
 PROGRAMUL NAȚIONAL NOVAȚEA

SIMPOZION ȘTIINȚIFIC
 EDIȚIA A XXIV-A

ANUL BIBLIOLOGIC 2014

ANUL RELANSĂRII ȘI AFIRMĂRII BIBLIOTECII PUBLICE
 CA CENTRU COMUNITAR

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
 STR. 31 AUGUST 1989, NR. 78-A, CHIȘINĂU

TEL.: (+373 22) 22-34-75
 FAX: (+373 02) 22-34-75

WWW.BNRM.MD
 E-MAIL: BIBLIOTECAR@BNRM.MD

Sursa: https://ligabib.files.wordpress.com/2015/04/10675636_808122822558542_352666150025623192_n.jpg

- crearea unei comunități bine informate,
  - oferirea spațiilor unde persoanele continuă să învețe, să creze, să socializeze etc.,
  - crearea capitalului social, valorificarea istoriei locale, crearea cunoștințelor locale (la acest capitol, printre lucrările câștigătoare au fost câteva foarte reprezentative).
- După cum este și firesc, în lucrările prezentate la concurs, dar și în întreaga activitate bibliotecară a anului precedent, s-a insistat asupra utilizării tehnologiilor moderne și, în mod

Sursa: <http://4.bp.blogspot.com/-v14180y4FEw/TtffFXQXfsI/AAAAAAAAAC6w/urfiZMkf0-U/s1600/invitatie.jpg>

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Sursa: http://www.moldpres.md/uploads/news/2015/03/16/15001752_big1426525168.jpg

special, pe instruirea în utilizarea tehnologiilor informaționale, atât a bibliotecarilor, cât și a utilizatorilor. Toate acestea pornind de la ideea că tehnologiile se schimbă mai repede decât se schimbă oamenii și că prezentul, viitorul apropiat și viitorul îndepărtat al bibliotecii depinde de TIC.

Este cunoscut faptul că necesitatea este mama inovației. Inovația se poate baza pe o idee nouă, dar poate fi și preluarea unei experiențe deja testate și aprobate de alte instituții, câte o dată departe de specificul bibliotecar. Și acest aspect a găsit oglindire în lucrările prezentate la concurs.

.. Nu putem nega faptul, că în ultimul timp, și în special în ultimul an s-a făcut foarte mult pentru relansarea și afirmarea bibliotecii publice ca un centru comunitar. Cei care au conturi pe Facebook au urmărit pe parcursul anului o întregă paradă de idei, servicii, inovații, acoperind atât servicii tradiționale, cât și non-tradiționale. Dar trebuie să fim de acord cu afirmația dnei Lidia Kulikovski din chiar începutul prezentării sale: „suntem nemulțumiți”. Este firesc să fim nemulțumiți pentru că biblioteca publică este oglinda comunității, care se schimbă permanent. Pentru a ține pasul, bibliotecarii trebuie să se schimbe, la rândul lor, și să anticipeze schimbările comunității. Rămâne să învățăm cum „să sărim mai înalt și mai departe”.

De ani buni lumea bibliotecară, fondatorii, decidenții încearcă să prezică viitorul bibliotecii: de la scene apocaliptice care vorbesc de dispariția bibliotecii, la modele de instituții prospere care vor uni comunitatea și tot ce mișcă în jurul ei. Alan Kay, specialist american în tehnologii informaționale, ne învață: „Cea mai bună cale de a prezice viitorul este a-l inventa”. Deci viitorul bibliotecii depinde de noi, bibliotecarii, de creativitatea, de puterea de inovare, de schimbare, de cum vom câștiga membrii comunității de partea bibliotecii.

Un lucru foarte important, de care trebuie să avem mare grijă, este balanța între serviciile tradiționale și serviciile non tradiționale. Pentru că este evident, dacă nu o vom potrivi foarte atent, s-ar putea întâmpla ca bibliotecarul să fie cel care va ucide biblioteca. Bibliotecarul se poate implica în orice inițiativă comunitară, dar folosind în primul rând metodele specifice bibliotecii. Dacă într-o campanie de promovare a curățeniei în spațiul comunitar, bibliotecarul va alerga de la ușă la ușă, îndemnând, de exemplu, oamenii să facă curățenie în urma animalelor de companie, s-ar putea întâmpla ca membrii comunității să se întrebe, dar oare bibliotecarul nu are altceva de făcut? Bibliotecarul trebuie să-și facă bine în primul rând și mai întâi de toate meseria, să se achite de responsabilitățile din fișa postului, iar activitățile de voluntariat să suplimenteze activitățile de bază. Deci, bibliotecarul trebuie să facă multe, dar nu orice.

Concursul s-a dovedit a fi un bun reper pentru reșezarea activității de cercetare și dezvoltare. Nedumerirea care va rămâne este de ce totuși atât de puțini participanți? Problema este serioasă și prin faptul că și la cele cinci concursuri de nivel național din cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, care anul acesta ajunge la a cincea ediție, participarea este destul de anemică. Încă nici un concurs n-a depășit numărul de 70 de dosare. Este vorba de nedorință sau de teama de ieșire din zona de confort? Nu există motivarea necesară? Nu credem în forțele proprii? Nu putem depăși condiția de nesiguranță? Avem nevoie de simboluri, de exemple? Probabil că pentru un răspuns va trebui să cercetăm alte substraturi și la alte adâncimi. Iar atunci când cunoști zborul la alte înălțimi nu mai poți reveni la poziția inițială. La anul s-ar putea să fie mult mai mulți. Avem, totuși, nevoie de mai multă încredere în forțele proprii, iar aceasta vine o dată cu experiența și cunoștințele.